

असारंरजूरगवन्निःस्वरूपंभवति क्षरंप्रधानममृताक्षरंहरःक्षरात्मानावीशतेदेवएकइतिश्रुत्यनुसारेणअप्रतिबुद्धःक्षरः बुध्यमानःअक्षरः बुद्धईशः एतेयथाश्रुतिप्रोक्ताः ॥ २१ ॥ नानात्वेति यथोदुंबरेणसह मशकस्ययथावाजलेनसहमत्स्यस्यनानात्वैकत्वेएवंचतुर्विंशत्यातत्त्वैःसहपंचविंशस्येत्यर्थः एतद्योगसंमतंनानात्वैकत्वमुक्तं ॥ २२ ॥ २३ ॥ अव्यक्तज्ञानसंहितंअव्यक्तविषयंपुरुषात्पृथक्केनज्ञानंपुरुषमा

चतुर्विंशमसारंचषड्विंशस्यप्रबोधनात् ॥ एषत्यप्रतिबुद्धश्चबुध्यमानश्चतेनघ ॥ २१ ॥ प्रोक्तोबुद्धश्चतत्त्वेनयथाश्रुतिनिदर्शनात् ॥ नानात्वैकत्वमेतावद्रष्टव्यं शास्त्रदर्शनात् ॥ २२ ॥ मशकोदुंबरेयद्वदन्यत्वंतद्वदेतयोः ॥ मत्स्योदकेयथातद्वदन्यत्वमुपलभ्यते ॥ २३ ॥ एवमेवावगंतव्यंनानात्वैकत्वमेतयोः ॥ एतद्विमोक्ष इत्युक्तमव्यक्तज्ञानसंहितं ॥ २४ ॥ पंचविंशतिकस्यास्ययोयंदेहेषुवर्तते ॥ एषमोक्षयितव्येतिप्रादुरव्यक्तगोचरात् ॥ २५ ॥ सोयमेवंविमुच्येतनान्ययेतिविनिश्च यः ॥ परश्चपरधर्माचभवत्येषसमेत्यवै ॥ २६ ॥ विशुद्धधर्माशुद्धेनबुद्धेनचसबुद्धिमान् ॥ विमुक्तधर्मांमुक्तेनसमेत्यपुरुषर्षभ ॥ २७ ॥ वियोगधर्मिणाचैववि मुक्तात्माभवत्यथ ॥ विमोक्षिणाविमोक्षश्चसमेत्येतथाभवेत् ॥ २८ ॥ शुचिकर्माशुचिश्चैवभवत्यमितदीप्तिमान् ॥ विमलात्माचभवतिसमेत्यविमलात्मना ॥ २९ ॥ केवलात्मातथाचैवकेवलेनसमेत्यवै ॥ स्वतंत्रश्चस्वतंत्रेणस्वतंत्रत्वमवाप्नुते ॥ ३० ॥ एतावदेतत्कथितंमयातेतथ्यंमहाराजयथार्थतत्त्वं ॥ अमत्सरत्वं परिगृह्यचार्यसनातनंब्रह्मविशुद्धमाद्यं ॥ ३१ ॥ नवेदनिष्ठस्यजनस्यराजन्प्रदेयमेतत्परमंत्वयाभवेत् ॥ विधित्समानायविबोधकारणंप्रबोधहेतोःप्रणतस्यशा सनं ॥ ३२ ॥ नदेवमेतच्चतथानृतात्मनेशठायक्लीबायनजिह्मबुद्धये ॥ नपंडितज्ञानपरोपतापिनेदेयंतुदेयंचनिबोधयादृशो ॥ ३३ ॥ श्रद्धान्वितायाथगुणान्विता यपरापवादाद्विरतायनित्यं ॥ विशुद्धयोगायबुधायनित्यंक्रियावतेचक्षमिणेहिताय ॥ ३४ ॥ विविक्तशीलायविधिप्रियायविवादहीनायबहुश्रुताय ॥ विजा नतेचैवनचाहितक्षमेदमेचशक्तायशमेचदेयं ॥ ३५ ॥

त्रावशेषमेकत्वंमोक्षोऽन्यन्नानात्वमित्यर्थः ॥ २४ ॥ सांख्यमतमाह पंचविंशतिकस्येति अव्यक्तादज्ञानात्तद्विषयान्महदादेश्वमोक्षयितव्यः ॥ २५ ॥ एवमज्ञानबाधेसत्येवविमुच्येतनान्ययेत्यर्थः परोन्य श्रिदात्मा परधर्माक्षेत्रधर्मा समेत्यक्षेत्रेणैकीभूय ॥ २६ ॥ परधर्मत्वमेवप्रपंचयति विशुद्धेत्यादिना ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ वेदनिष्ठस्यनिर्वाच्यवत्कर्मश्रद्धाजडस्य नावेदनिष्ठस्येतिपाठःस्व च्छः विधित्समानायविशेषेणतृष्णावते घेदपानेऽस्यरूपं ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥